

Zobārstniecības studentu praktiskā darba rezultātu salīdzinājums, strādājot ar tradicionālajiem un virtuālajiem klīniskajiem simulatoriem

*Anda Slaidiņa¹, Andris Ābeltiņš²,
Una Soboleva¹, Evija Ņikitina¹*

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Zobu protezēšanas katedra,

² Ortodontijas katedra

Ievads. Zobārstniecības studentu pirmsklīniskajā apmācībā visā pasaulē tradicionāli jau vairākus gadu desmitus tiek izmantoti klīniskie simulatori ar fantomu galvām. Attīstoties modernajām tehnoloģijām, pasaulē zobārstu apmācībai tiek izstrādāti dažādi virtuālie simulatori.

Par labāko un pilnvērtīgāko pašlaik tiek uzskatīts virtuālais pacientu simulators *Moog Simodont Dental Trainer*. Rīgas Stradiņa universitātē 2012. gadā tika uzstādītas 8 iepriekš pieminētās iekārtas. Lai arī šāda apmācība ir moderna un pasaulē atzīta, tomēr vēl joprojām nav zinātniski pamatota tās efektivitāte.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis bija salīdzināt zobārstniecības studentu darba rezultātus, preklīniskā strādājot ar tradicionālajiem simulatoriem ar fantomu galvām un virtuālajiem simulatoriem *Moog Simodont Dental Trainer*.

Pētījumā tika iekļauti 30 (24 sievietes un 6 vīrieši, vidējais vecums – 20,8 ± 1,32 gadi) Zobārstniecības fakultātes 2. studiju gada studenti. Studentiem patstāvīgajā darbā izmantojot *Moog Simodont Dental Trainer*, sekmīgi bija jāizpilda 30 roku veiklības treniņa uzdevumi un jānokārto ieskaite. Praktiskajās nodarbībās (45 akadēmiskās stundas) studenti apguva zobu slīpēšanas pamatprincipus, lai varētu nokārtot ieskaiti, sekmīgi veicot molāra zoba slīpēšanu. Studējošo rezultāti tika automātiski reģistrēti un vērtēti, izmantojot *Moog Simodont Dental Trainer*. Ieskaite laikā studējošo slīpētos zobus novērtēja viens neatkarīgs pasniedzējs.

Pētījumā tika salīdzināts studējošo patērētais laiks un mēģinājumu skaits, kas bija nepieciešams, lai izpildītu visus roku veiklības treniņa uzdevumus, un ieskaite rādītāji salīdzināti ar studentu vidējo atzīmi praktiskajās nodarbībās zobu protezēšanā, slīpētā molāra zoba vērtējumu praktiskajās nodarbībās un vidējo atzīmi visos priekšmetos.

Dažādu lielumu saistība savā starpā tika novērtēta ar Pīrsona korelāciju, un dažādas grupas savā starpā tika salīdzinātas ar t-testu.

Rezultāti. Novēroja nozīmīgu korelāciju starp mēģinājumu skaitu virtuālajos simulatoros, kas bija nepieciešams, lai izpildītu visus roku veiklības treniņa uzdevumus, un studējošo vidējo atzīmi praktiskajās nodarbībās ($r = -0,53$; $p = 0,03$).

Tāpat tika novērota statistiski ticama korelācija starp studējošo vidējo atzīmi praktiskajās nodarbībās un ieskaite zoba slīpējuma vērtējumu ($r = -0,38$; $p = 0,04$), studentu vidējo atzīmi citos studiju priekšmetos un vidējo atzīmi praktiskajās nodarbībās zobu protezēšanā ($r = -0,38$; $p = 0,04$).

Secinājumi. Studentiem ar sliktiem rezultātiem roku veiklības treniņa uzdevumos darbā ar *Moog Simodont Dental Trainer* novēroja arī sliktākus rezultātus darbā ar tradicionālajiem simulatoriem.